ДЕРЖАВНА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА УСТАНОВА
“АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ”
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ФІНАНСОВИЙ ІНСТИТУТ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ТА БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ НА 2010–2014 РОКИ

м. Київ, 17–18 травня 2012 р.

КИЇВ • 2012

ББК 65.9(4УКР)261я43
А43

Редакційна колегія:

чл.-кор. НАН України, д. е. н., професор Т. І. Єфименко (голова);
чл.-кор. НАН України, д. е. н., професор О. С. Власюк (заступник голови); д. е. н., професор С. Л. Лондар (заступник голови); к. е. н., доцент С. С. Гасанов (заступник голови); к. е. н., професор Г. О. П'ятаченко (заступник голови); д. е. н., професор Л. Г. Ловінська; д. е. н., професор А. М. Соколовська; к. е. н., доцент Л. А. Гайдук; к. е. н., доцент Я. В. Котляревський; д. е. н., професор В. П. Кудряшов; д. н. д. у., доцент О. М. Іваницька; к. е. н., доцент В. Ю. Лісіна; д. е. н., с. н. с. О. О. Любіч; д. е. н., доцент К. В. Павлюк; д. е. н., професор В. Л. Плескач; д. е. н., доцент Л. Г. Шемаєва

Рекомендовано до друку Вченою радою
Державної навчально-наукової установи "Академія фінансового управління"
(Протокол № 4 від 21 червня 2012 р.)

А43 **Актуальні питання фінансової та бюджетно-податкової політики в контексті реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки** : наук.-практ. конф., м. Київ, 17–18 трав. 2012 р. / редкол.: Т. І. Єфименко (голова) [та ін.] – К. : ДННУ "Акад. фін. управління", 2012. – 556 с.

ISBN 978-966-2380-35-4

Наукове видання містить праці науковців, докторантів та аспірантів Науково-дослідного фінансового інституту ДННУ "Академія фінансового управління" та інших учасників науково-практичної конференції "Актуальні питання фінансової та бюджетно-податкової політики в контексті реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки", що проходила 17–18 травня 2012 р. у м. Києві. Розглянуто бюджетно-податкову політику в контексті реалізації економічних реформ, середньострокове бюджетне планування і прогнозування, тенденції розвитку міжнародного й вітчизняного фінансового ринку, бухгалтерського обліку, фінансової звітності, державного контролю та аудиту.

Для науковців, спеціалістів, докторантів, аспірантів та студентів.

ББК 65.9(4УКР)261я43+
+65.261я43

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори несуть відповідальність за достовірність та повноту викладу матеріалу, що публікується.

Матеріали, надруковані у виданні, є власністю ДННУ "Академія фінансового управління" і не можуть бути відтворені у будь-якій формі без письмового дозволу видавця.

© Автори, 2012
© ДННУ "Академія фінансового управління", 2012

ISBN 978-966-2380-35-4

Зміст

Пленарне засідання

Єфименко Т. І. Роль фінансової науки в реформуванні економіки України 10

Власюк О. С. Розвиток фінансової системи України у 2012 році: ризики і перспективи 28

Колосова В. П. Актуальні питання взаємодії України з міжнародними фінансовими організаціями 34

Лондар С. Л. Міжнародний досвід формування середньострокової бюджетної політики 36

Любіч О. О., Сисоєва Т. П. Удосконалення інструментів забезпечення фінансової стабільності як завдання координації бюджетно-податкової та грошово-кредитної політики в умовах кризи 40

Плескач В. Л. ІТ-рішення аналізу та прогнозування макропоказників при розробленні стратегії соціально-економічного розвитку. . . . 47

Секція І

БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ

Балакін Р. Л. Індикатори стійкості державних фінансів та їх моніторинг у країнах – членах Європейського Союзу 55

Баранник Л. Б. Актуальні питання бюджетної політики фінансового забезпечення соціального захисту населення в Україні. 62

Бевзюк Н. А. Проблеми фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні 69

Вєдєнєєв Є. Є. Тенденції митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності 75

Вознесенська С. І. Державні видатки розвитку як інструмент реалізації економічних реформ 80

Волосенко Т. А. Аналіз динаміки головних індикаторів стійкості державних фінансів України 85

Волощук Р. Є. Теоретичні аспекти адміністрування податків 89

Горбатенко О. А. Підвищення ефективності функціонування державних акціонерних товариств в Україні 95

Грановська І. В. Призначення та складові елементи бюджетного механізму 99

Грапчев Є. В. Збалансованість бюджету як основа концепції ефективної бюджетної політики 105

Дишлева А. М. Бюджетно-податкові інструменти стимулювання зайнятості населення в рамках реалізації антикризової політики держави 109

Дроздюк О. С. Напрями та шляхи підвищення фіскальної ефективності акцизного оподаткування в Україні 114

Дьяченко Я. Я. Джерела зростання фіскального простору в системі забезпечення фінансової безпеки України 118

Жебчук Л. Л. Шляхи розвитку податку на доходи фізичних осіб в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду 124

Жидяк О. Р. Фінансовий механізм розвитку аграрної сфери: теоретичний аспект 128

Івасюк І. Я. Напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення податкової системи України в контексті реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки 134

Камінська О. С. Зарубіжний досвід критеріїв надання адресної соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення ... 143

Князькова В. Я. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого бізнесу: вітчизняний та зарубіжний досвід 147

Кострица Д. П. Особливості здійснення бюджетної політики у Китаї 152

Котляревський Я. В., Романов І. В. Управління змінами в контексті розвитку 158

Кошкіна М. О. Ефективність витрат на охорону здоров'я у світлі продуктивності медичних послуг 164

Кощук Т. В. Новітні фіскально орієнтовані податкові реформи у країнах Європейського Союзу 169
Кудряшов В. П. Стійкість державних фінансів та механізми її забезпечення 174
Кушнір І. В. Світовий досвід бюджетної підтримки АПК в умовах глобалізації економіки 182
Лінкіна К. А. Сучасні підходи до фінансування національних проектів у сфері розвитку енергетики 187
Лісіна В. Ю. Питання фінансової та бюджетно-податкової політики як фактор сприяння легалізації економічної діяльності 193
Ломейко Ю. А. Удосконалення системи митних платежів у рамках реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки . . . 197
Лопатинська Л. А., Карасенко В. О. Соціальна політика на сучасному етапі та її проблеми 204
Лубковський С. А. Засади гармонізації прибуткового оподаткування . . . 209
Мамчур В. В. Фінансове забезпечення розвитку науки в Україні 211
Мельникова Л. О. Розвиток оподаткування прибутку підприємств в Україні в довгостроковій перспективі 216
Москаль І. І. Перспективні напрями стимулювання інвестиційної діяльності в Україні 221
Олейнікова Л. Г. Напрями модернізації системи оподаткування в Україні з метою підвищення конкурентоспроможності держави 228
Олієвська М. Г. Державне фінансування відтворення людського капіталу 234
Павлюк К. В. Бюджетна політика в соціальній сфері 239
Поляков О. Й. Шляхи подальшого реформування податкової системи України в умовах конкурентного середовища 242
Прошкуратов О. М. Деякі питання здійснення державно-приватного партнерства Міністерством надзвичайних ситуацій України 247
Пукач О. О. Розподіл повноважень між рівнями державної влади в забезпеченні населення суспільними послугами 249
Розворська В. Л. Адресність соціальної підтримки як чинник подолання бідності 256

Савчук Н. В. Бюджетна політика розвинутих країн як чинник соціалізації економічного розвитку у XX–XXI століттях 259

Сур'як А. В. Державно-приватне партнерство як форма взаємодії держави та бізнесу 262

Тимошенко М. В. Бюджетна політика та економічне зростання 265

Франчук Т. М. Інвестиційна політика в сучасних умовах трансформаційних перетворень економіки 269

Фурсов М. А. Формування механізмів стійкості державних фінансів ... 276

Цицик Р. В. Механізми бюджетного забезпечення реалізації економічних реформ в Україні 284

Шемаєва Л. Г., Чернюк О. С. Оцінка фінансової безпеки сектору державних фінансів України 293

Шишко О. В. Підходи до упорядкування умов здійснення місцевих запозичень 296

Юрків Н. Я. Економічний механізм безпеки підприємництва в секторальному аспекті 301

Секція II

СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ

Башко В. Й. Середньострокове планування основних показників фіскальної політики в Україні на 2012–2014 роки 305

Вовк К. П. Проблеми обслуговування державного боргу та шляхи їх вирішення 311

Дудник О. І. Теоретичні підходи до впровадження середньострокового планування і прогнозування показників місцевих бюджетів 316

Ковалів І. Р. Перспективи розвитку системи управління державними фінансами засобами інноваційних технологій 321

Козоріз А. В. Середньострокове планування і прогнозування як інструмент забезпечення збалансованості державних фінансів 324

Корнієнко Н. М. Зарубіжний досвід застосування програмно-цільового методу планування бюджетних видатків 329

Пилипенко Л. П. Середньострокове бюджетне планування в Україні 334

Попов І. В. Особливості та проблемні аспекти боргової моделі України 341

Придня Р. О. Моделювання доходів зведеного бюджету України 346

Солодка О. О. ІТ-технології біржової торгівлі 352

Футерко О. І. Бюджетний дефіцит як фактор бюджетної безпеки держави 358

Шиманська О. А. Середньострокове бюджетне планування в контексті реалізації програми економічних реформ 364

Яцишин А. Ю. Побудова сховища даних для інформаційно-аналітичної системи "Прозорий бюджет" 370

Яцишин Ю. В. Концептуальна архітектура інформаційно-аналітичної системи "Прозорий бюджет" 373

Секція ІІІ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО Й ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Базилюк Я. Б., Венцковський Д. Ю., Лапко О. С. Криза Єврозони та її наслідки для України 378

Базилюк Я. Б., Венцковський Д. Ю., Лапко О. С. Про роль міжнародних фінансових організацій у сучасних міжнародних фінансових відносинах 385

Бондарчук А. В. Сучасний стан та перспективи розвитку внутрішнього ринку державних цінних паперів в Україні 392

Гайдук Л. А. Інноваційні інструменти фінансового ринку України... 398

Галуган Н. В. "Замкнене коло" українського фондового ринку 402

Городніченко Ю. В. Тенденції розвитку та функціонування фондового ринку 407

Денисенко О. М. Досвід Польщі в розбудові фондового ринку як джерела фінансування розвитку власної економіки 412

Денисенко О. П. Функції венчурного капіталу та їх значення для економіки країни 416

Деревко О. С. Банківська система України: особливості післякризового відновлення 421

Іваницька О. М. Фінансові чинники забезпечення економічного зростання України 426

Кончаковська Е. О. Аналіз і тенденції розвитку іноземних інвестицій різних країн світу 430

Литвинчук А. О. Інновації як інструмент превенції фінансової кризи та забезпечення стійкого економічного розвитку 434

Лондар О. С. Методологічні аспекти термінології бюджетного дефіциту в Європейському Союзі та Україні 437

Максименко К. О. Міжнародне співробітництво України у сучасних умовах 441

Мусатова Т. А. Міжнародний досвід розвитку ринку страхових послуг 447

Сінельнік В. В. Удосконалення форм звітності страхових компаній у контексті запровадження пруденційного нагляду за страховою діяльністю в Україні 454

Скибун О. А. Теоретичні основи інвестиційної діяльності страхових компаній 458

Терещенко Г. М. Перспективи розвитку інститутів спільного інвестування в Україні 463

Топчій Ю. В. Розвиток бюро кредитних історій в Україні 469

Цуприк О. І. Оцінка діяльності недержавних пенсійних фондів України 473

Шірінян Л. В. Європейський досвід фінансового регулювання ринку страхових послуг у сучасних умовах 479

Штиль І. В. Перспективні напрями вдосконалення діяльності кредитних спілок в Україні 483

Яковенко С. М. Нормативно-правове забезпечення обігу фінансових інструментів іпотечного ринку 490

Секція IV

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ, ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ

Кравченко Ю. П. Інспектування діяльності бюджетних установ: ризикоорієнтований підхід 497

Очеретна М. Ю. Роль фінансової звітності суб'єктів господарювання в забезпеченні конкурентних переваг на фінансовому ринку . . . 503

Поплевічева Н. Г. Державний фінансовий контроль та аудит у контексті детінізації бюджетних фінансових ресурсів 511

Свистун О. І. Удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні 519

Чумакова І. Ю. Актуальні питання діяльності аудиторів та Міністерства фінансів України як суб'єктів фінансового моніторингу 526

Шепетяк О. Т. Державний фінансовий контроль та оцінка бюджетних програм 533

Шестакова О. О. Роль внутрішнього аудиту в контексті запровадження європейської моделі ДВФК в Україні 538

Шульга Н. В. Роль фінансового моніторингу в боротьбі з тіньовою економікою України 543

Автори 548

Я. Б. Базилюк, Д. Ю. Венцковський, О. С. Лапко

ПРО РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИНАХ

Розвиток міжнародних фінансів у 2012 р. відбувається на тлі розгортання боргової кризи Єврозони, істотної ймовірності її переростання у банківську кризу, а також посилення нестабільності функціонування глобального фінансового сектору.

Прогнозні передбачення розвитку світової економіки та фінансів на 2012 р. та середньострокову перспективу вказують на накопичені глобальні макроекономічні дисбаланси, які на фоні значного боргового навантаження на державний та корпоративний сектори формують найзагрозливіші виклики розвитку національних економік. Загальна проблема заборгованості, з урахуванням секторів домогосподарств, нефінансових та фінансових інституцій, демонструє вагомішу проблему фінансової стійкості національних систем. Зокрема, цей показник відношення боргу до ВВП становитиме для Японії – 512 %, Великобританії – 507, Іспанії – 363, Франції – 346, Італії – 314 %. Висока заборгованість недержавних секторів економіки зберігає на середньострокову перспективу істотні ризики трансферту кризи на сектор державних фінансів, як під час кризи 2008 р. Велика ймовірність поширення цього процесу зберігається на тлі загальних прогнозів зниження економічної активності у 2012 р.

Як основний сценарій розвитку 2012 р. МВФ розглядає гальмування темпів економічного розвитку в Єврозоні (у зв'язку з накопиченням боргів, нестачею кредитування реальної економіки через слабкість банківського сектору та наслідками додаткової фіскальної консолідації). Глобальний економічний розвиток у 2012 р. залишатиметься під тиском низки негативних чинників: фінансової розбалансованості та значної волатильності ключових сировинних біржових ринків. Зокрема, МВФ знизив прогноз зростання світової економіки у 2012 р. до 3,5 з 4 %, очікуваних у вересні 2011 р. Фонд також скоригував прогноз зростання світової економіки на 2013 р. – до 4,1 з 4,5 % (у 2011 р. зростання світової економіки становило 3,9 %, а у 2010 р. – 5,3 %). Істотно погіршено прогнози динаміки ВВП Єврозони на 2012–

2013 рр. Очікується рецесія економіки регіону у 2012 р. (ВВП Єврозони у 2012 р. скоротиться на 0,3 %, попри раніше очікуване зростання 1,1 %). Найбільший спад економік у 2012 р. прогнозується для Італії та Іспанії – на 1,9 і 1,8 % відповідно (попри раніше очікувані 0,3 та 1,1 %). За прогнозом МВФ, негативна економічна ситуація в цих країнах збережеться і в 2013 р. – спад економіки Італії становитиме 0,3 %, економіка Іспанії зросте на 0,1 %.

Світовий банк прогнозує уповільнення зростання світової економіки у 2012 р. до 2,5 % на фоні європейських боргових проблем і відзначає негативний вплив європейської боргової кризи на країни, що розвиваються. У 2013 р. зростання світової економіки очікується на рівні 3,1 %. Для країн, що розвиваються, СБ знизив прогноз темпів зростання у 2012 р. до рівня 5,4 %, а для країн з високим рівнем доходів – на рівні 1,4 %. Попри те, що бюджетні дефіцити у більшості розвинутих країн зменшилися протягом 2011 р., на 2012 р. також планується їхнє подальше зниження. Провідні міжнародні експерти зауважують, що ключовий ризик для багатьох урядів у 2012 р. буде пов'язаний із проблемами рефінансування боргів державного й корпоративного секторів, а також генеруванням на цій основі низки інших кризових явищ.

Для України серед зовнішніх викликів у 2012 р. варто назвати посилення національного диспаритету в міжнародному фінансовому та економічному співробітництві і, як наслідок, – нагромадження макрофінансових дисбалансів. Насамперед це пов'язано з дією зовнішніх чинників: гальмуванням зовнішньоторговельного співробітництва внаслідок помірних можливостей глобального економічного зростання; посиленням волатильності курсів валют та цін на ключові біржові товари на міжнародних ринках; підвищенням імовірності настання фіскальних криз та ескалації подій через незабезпеченість боргових зобов'язань у розвинутих країнах – ключових торговельних партнерах України.

З огляду на нестабільність міжнародного фінансово-економічного середовища, Світовий банк погіршив окремі прогнозні оцінки перспектив української економіки. Так, зростання реального ВВП України у 2012 р. очікується на рівні 2,5 % замість 5 %

у попередніх прогнозах. Прогнозування зростання українського ВВП на 4 % протягом 2013–2014 рр. Світовим банком пов'язується із результативністю реформ. Поліпшення інфляційних очікувань з 10 до 9,4 % із перспективою подальшого уповільнення до 7,1 % також належить до очікуваних позитивних ефектів реформування в Україні.

Світовий банк відзначає певні позитивні зміни у сфері державних фінансів: зменшення частки бюджетного перерозподілу ВВП (з 41,3 % у 2012 р. до 40 % у 2014 р.) та зниження рівня бюджетних видатків (з 43,8 % у 2012 р. до 41,7 % у 2014 р.). На цьому фоні очікується суттєве скорочення (до 1,7 % у 2014 р.) дефіциту Державного бюджету України, обчисленого з урахуванням балансу НАК "Нафтогаз України", що засвідчує перспективи додаткового скорочення цього показника за умов успішної реструктуризації державної компанії.

Водночас залишаються ризики збереження дефіциту платіжного балансу України, який у 2012 р. дорівнюватиме 4,9 % ВВП. Імовірне скорочення цього показника у 2013–2014 рр. на 0,7 в. п. до 4,2 % ВВП є не стільки наслідком позитивних зрушень у структурі зовнішньої торгівлі, скільки прогнозуванням скорочення заборгованості та відповідним зниженням частки боргу у ВВП.

При цьому в сучасних умовах невизначеності середньострокової перспективи розвитку міжнародного фінансового середовища істотно посилюється роль МВФ, що проявляється у розширенні використання механізмів стабілізації фінансових систем низки країн світу. Серед таких механізмів слід виокремити Угоди Stand-By (SBA), Систему розширеного фінансування (EFF), Гнучку кредитну лінію (FCL), Кредитування підтримки ліквідності (PLL). На сьогодні обсяг узгодженого кредитування за цими фінансовими механізмами становить 163,3 млрд SDR, з яких 116 млрд SDR (або 71 %) залишаються невикористаними, оскільки було запроваджено новий механізм. У рамках таких інструментів за останні три роки МВФ започаткував та відновив співробітництво із 24 країнами, у тому числі Україною. Сукупна накопичена заборгованість країн перед МВФ на 31 січня 2012 р. дорівнювала 66,7 млрд SDR.

На традиційні фінансові механізми допомоги країнам (Угоди Stand-By (SBA), Систему розширеного фінансування (EFF)) МВФ зарезервував понад 55 % ресурсів загального фонду кредитування. Загалом фінансовий механізм Stand-By (SBA) є найпоширенішим у практиці МВФ. Разом з цим механізмом сформовано 65 % сукупної заборгованості країн перед МВФ, а рівень вибірки ресурсів становить понад 50 %.

Водночас дедалі більшої ваги набуває механізм гнучкої кредитної лінії, розроблення якого стало одним з найважливіших антикризових рішень МВФ. На відповідний механізм МВФ вже передбачив 43,1 % загального фонду кредитування. Наприкінці січня 2012 р. Фонд досягнув домовленостей з Польщею, Колумбією та Мексикою. Проте дотепер механізм гнучкої кредитної лінії не реалізовано на практиці, адже ресурси не використовувались (їх обсяг становить 60,6 % усіх невикористаних ресурсів МВФ). Тим часом у результаті глобального поширення фінансової кризи лише за чотири роки сума резервованих МВФ ресурсів під кредитування збільшилася у 21,8 раза – з 7,48 млрд SDR до 163,3 млрд SDR. До поширення кризи, на початок 2008 р., майже 100 % кредитів надавалися через механізм Угоди Stand-By (SBA) та охоплювали лише сім країн.

Перед Україною постає серйозна потреба у переосмисленні перспектив співробітництва з міжнародними фінансовими структурами, зокрема напрямів його реалізації. Адаптація України до змін міжнародного фінансового середовища вимагає формування сучасної фінансової стратегії розвитку держави. Водночас пріоритети, орієнтири та практичний інструментарій мають враховувати низку системних ризиків, обумовлених посиленням ролі МФО в міжнародному фінансовому просторі. Зокрема, йдеться про часткову втрату нашою державою свободи у прийнятті фінансово-економічних рішень внаслідок висунення жорстких умов та вимог з боку МФО щодо практичної реалізації державної політики країнами-позичальницями; нарощення боргового тиску, що не забезпечується перспективами економічного відтворення, а його негативний вплив посилюється ознаками рецесії світової економіки; підвищення вразливості

системи фінансової безпеки держави внаслідок заміщення національних інтересів цілями наднаціональних структур.

З огляду на вагомість системних загроз, доцільно чітко визначити орієнтири стратегічного плану фінансового розвитку України у розбудові співробітництва з МФО, яке насамперед потрібно поглиблювати на основі паритетного визнання національних інтересів, що гарантуватиме забезпечення належного стану їхньої захищеності для України. Розроблення та реалізація стратегічного партнерства України з МФО мають сприяти підвищенню ролі антикризової складової фінансового й економічного розвитку та посиленню фінансової стійкості національної економіки, а співпраця з МФО – забезпечувати прогресивне реформування національної фінансової системи, зокрема через трансфер механізмів вирішення проблем середньострокових монетарних та фіскальних дисбалансів. Залучення фінансових ресурсів МФО повинне забезпечувати системну трансформацію національної моделі економічного розвитку, зокрема через широку апробацію фінансових механізмів МФО, зниження залежності вітчизняної економіки від зовнішніх чинників зростання та зовнішнього попиту, а також посилення ролі ресурсів внутрішнього ринку.

Аналіз ситуації свідчить, що співпраця має будуватися за кількома стратегічними напрямами. По-перше, потрібно розширити конкурентну альтернативність серед МФО. Для України важлива активізація співробітництва з ЄІБ, що дасть змогу знизити залежність держави від ресурсів СБ та ЄБРР. Фінансово-ресурсний потенціал цієї організації дає можливість розраховувати на реалізацію проектів, масштабніших за рівень інших організацій. Водночас співробітництво у форматі ЄІБ має євроінтеграційні ознаки, що відповідає стратегічним пріоритетам України.

По-друге, має трансформуватися діалог МВФ щодо забезпечення консультативної моделі співробітництва. Тут важливо розпочати консультації про перспективи поширення дії на Україну нових фінансових механізмів МВФ, зокрема зниження ролі Угод Stand-By (SBA) та відкриття Гнучкої кредитної лінії (FCL).

По-третє, доцільно узгодити формат моніторингу ризиків та загроз, що генеруються у сфері міжнародних фінансів. Спосте-

реження, контроль та оперативне реагування як базові елементи фінансової безпеки України є практичним кроком у відповідь на посилення кризових явищ у міжнародному фінансовому середовищі. Трансфер досвіду МФО у запровадженні та розробленні на основі моніторингу компенсаторних заходів реагування на випадок погіршення світової кон'юнктури є стратегічним елементом прогресивного реформування національної фінансової системи.

По-четверте, слід прискорити зміцнення інвестиційного потенціалу фінансового сектору України відповідно до потреб розвитку реального сектору економіки. Важливу інституційну підтримку цьому процесу забезпечить розширення консультативного співробітництва з МФО з метою посилення ролі фондового ринку у мобілізації внутрішнього фінансового потенціалу для розвитку внутрішнього виробництва (інтенсифікація ролі інституційних інвесторів – страхових та пенсійних фондів; залучення заощаджень громадян тощо).

По-п'яте, необхідно адаптувати прогресивні фінансові механізми мобілізації ресурсів внутрішнього фінансового ринку. Доцільною є реалізація спільних проектів з МФО (ЄІБ, ЄБРР) щодо імплементації в умовах вітчизняного фінансового ринку механізмів формування фондів спільного фінансування. Сучасний досвід доводить реальну можливість перевищення часткою недержавних активів у таких фондах державного внеску в 3–15 разів. Подібні фінансові механізми дадуть змогу підвищити результативність фінансування вітчизняного реального сектору, зокрема для збільшення обсягів випуску адекватної сучасним потребам імпортозамінної продукції. У цьому аспекті доцільно створити тимчасові або постійно діючі фінансові механізми за участю держави та МФО (з рівноцінною фінансовою участю у статутному капіталі) для забезпечення довгострокового фінансування пріоритетних проектів (насамперед машинобудування, зокрема сільськогосподарського, модернізаційних проектів ЖКГ тощо).

Пріоритетною має стати орієнтація МФО на проекти сприяння розвитку і стимулювання малого та середнього бізнесу. З метою практичної трансформації національної моделі економіч-

ного розвитку опрацюванню підлягають можливості запровадження Національної програми гарантування кредитів, яка б передбачала використання державних гарантій для спеціальних фінансових установ, що беруть участь у формуванні "довгих" кредитних ресурсів на ринку, а також розбудови моделі бізнес-фінансового партнерства, що передбачає створення спільного фонду держави та приватних небанківських інвесторів, зокрема МФО, для фінансування спеціальних бізнес-проектів. Як свідчить практика діяльності Світового банку, реалізація таких проектів є дієвою та перспективною альтернативою утворенню фондів спільного фінансування. Таким чином, держава отримує дистанцію для маневру в умовах високої плинності та непередбачуваності перспектив світових фінансів.